

Regionaal- ja
Põllumajandusministeerium
info@agri.ee

Teie 20.01.2026 nr 1.4-1/21

Meie 06.02.2026 nr 1.2-3/26/1031-2

Arvamus maaparandusseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõule

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium on edastanud Transpordiametile arvamuse avaldamiseks maaparandusseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu.

Transpordiamet esitab järgmised seisukohad MaaParS muutmise eelnõu osas:

1. Eelnõuga soovitakse muuhulgas tunnistada kehtetuks § 53 lg 8 ja kehtestada uus käsitlus maaparandushoiukulude katmisel (§ 53 lg 8¹). Seletuskiri vastava regulatsiooni täpsemaid mõjusid ei käsitle.

§ 53 lg 8¹ osas tundub eelnõus olema vastuolu §-ga 110², mistõttu jääb Transpordiametile selgusetuks, et kas § 53 lg 8¹ tulenev kohustus on mõeldud tekkima ainult MaRu-ga kooskõlastatavast kavandatud ehitustegevusest tingitud eesvoolu valgala laiendamist ja selle hüdroloogiliste omaduste muutmist või on mõeldud vastava kohustuse tekitamist ka näiteks täna juba toimivate, olemasolevate teekraavide osas. Või siis on mõeldud kõikide maade osas (kus ei pruugi üldse kraave ega dreene olla) valgala põhist kulude katmist. Juhul, kui see on mõeldud rakenduma kõigi olemasolevate lisavete juhtimiste osas või ka valgala põhiselt, tuleks kindlasti tekitada ka regulatsioon – kuidas ja mille alusel vastavaid, olemasolevaid lisavete juhtimisi fikseeritakse ja registreeritakse ja milline on seejuures MaRu roll.

Samuti oleks vaja selgitada, kas juhul kui näiteks teemaalt on vesi ka seni olnud juhitud MPS eesvoolu ja teed rekonstrueeritakse – mõeldakse eelnõus lisavee all ainult tee rekonstrueerimisest tingitud valgala laiendamisest ja hüdroloogiliste omaduste muutumisest tekkiva, lisanduva lisavee juhtimist või loetakse lisavee mahu hulka ka kogu varasemalt teemaalt juhitava vee maht.

Eelnõu sätestab § 53 lg 8¹ tuleneva rahalise kohustuse ja lisavee juhtija proportsiooni arvutamise alused, kuid ei puuduta olulisi teemasid, sh et kas, kuidas ja kui palju varem tuleks MPS kulude kavandamisel asjasse puutuvaid lisavee juhtijaid kaasata (et nad teaksid arvestada vastavate kulude/nõuete tekkimisega). Samuti tundub mõistlik anda lisavee juhtijale õigus eesvoolu hoiutööde sisus ja mahus kaasa rääkida.

Samuti on oluline enne sarnase seadusemuudatuse rakendamist korrastada MPS eesvoolude andmekihte, et oleks üheselt selge – millised on päriselt määratletud MPS eesvoolud, kuhu vete juhtimisel seadusesäte rakendub. Kuigi andmeid on viimasel ajal oluliselt täiendatud, ei ole siiski osadel juhtudel MPS-i või selle lahustüki eesvoolud täna MPS registri andmetest leitavad.

Lisaks võetakse praegu veel jätkuvalt MPS registris arvele kraavisüsteeme, mis on rajatud maatulundusmaade kuivendamiseks, kuid ei ole seni MPS-ina arvel olnud. Kas ja kuidas määratakse sellisel juhul MPS-i eesvooluks hõlmatavad/nimetatavad kraavid? Kuidas kaasatakse seejuures eesvoolu kinnisasjade omanikke ning „lisavee“ juhtijaid?

Praktikas on olukordi, kus maatulundusmaa kuivendamisest või MPS tulevad veed on osaliselt

juhitud EhS alusel rajatud teekraavidesse või muudesse sademeveesüsteemidesse. Selliste juhtumite jaoks tuleks eelnõusse lisada ning rakendada ka vastupidist käsitlust, et MPS süsteemi omanikud on kohustatud osalema sademeveesüsteemi eesvoolu korrastamisel vastavalt sarnasele proportsionaalsele kulude jaotusele. Kusjuures tuleb arvestada, et MPS-ist tulev veehulk võib teatud juhtudel olla marginaalne võrreldes selle „lisaveega“. Või on sellisel juhul MaRu pädevus kraavid MPS eesvooluna arvele võtta?

Transpordiametil on riigiteede omaniku esindajana väga suures mahus teekraave, mis ei ole maaparandussüsteemide osad, kuid mille vesi on juba varasemalt juhitud MPS-idega ühistesse eesvooludesse. Palju on ka vastupidiseid olemasolevaid olukordi, kus maatulundusmaadelt voolab vesi teekraavidesse. Transpordiamet on sageli olnud selliste eesvoolude rekonstrueerimise või ka algse väljaehitamise rahastaja.

Nii MPS kui ka sademeveesüsteemide eesvoolude olukord on paljudes kohtades probleemiks ja tänane seadusruum ei soosi nende korrastamist. Eelnõuga tekitatav MaaParS § 53 lg 8¹ käsitus võiks seda probleemistikku mõningal määral lahendada, aga samas tekitab tõenäoliselt ka hulgaliselt vaidluseid kulude arvutamise aluste jne osas, kuna need ei ole täna kuigi selgelt määratletud.

Kokkuvõtvalt ei ole Transpordiamet sellise uue käsitluse vastu, kuid seda on oluliselt vaja konkretiseerida, lahendada tervikuna ning vaadata õigusruumis laiemalt kui ainult MaaParS muutmisena. Tundub, et muuhulgas on hindamata halduskoormuse kasv, mis selle käsitluse rakendamisest tuleneb, sealhulgas nii MaRu-le, Transpordiametile kui ka kohtusüsteemile, aga samuti ka eelnõu rakendamisel riigimaadelt lisavete juhtimise tõttu tekkivatest eesvoolude investeeringute ja hoolduskulude katmise kohustusest tekkiv mõju riigieelarvele.

2. Eelnõu § 12 lg 2 punktist 1 ja § 20¹ lõikest 5 tulenev käsitus, et üksikrajatise (mis võib olla kraav) puhul ei ole projekteerimistingimuste taotlemise kohustust ega samuti ehitusteatisestamise kohustust on olulises vastuolus EhS-s toodud käsitlusele, mille kohaselt on niisutus- ja kuivendussüsteemi rajamine ning samuti selle laiendamine ehitusloa kohustuslikud tegevused. TRAM hinnangul võib see viia olukorrani, et kraave rajatakse maatulundusmaadele ilma alal kehtivaid kitsendusi järgimata ning probleemid, sealhulgas eesvoolu osas selguvad peale kraavi rajamist, kasutusteatisestamise etapis. TRAM ettepanek on selliste olukordade vältimiseks lisada § 20¹ lg 5 punkt 4 kraav.

3. Eelnõu § 53 lõike 2 ja seletuskirja kooslugemisel võib eelnõu sisust järeldada, et näiteks heitvete puhul ei ole eesvoolu kontrollarvutusi vaja (valgala ei muutu ja hüdroloogilised tingimused samuti mitte). Kas see säte ongi selliselt mõeldud, sõltumata heitvee kogustest?

4. Jääb selgusetuks, miks on kollektoreesvoolu lisavee juhtimine eelnõus välistatud. Lisavee juhtimine ei pruugi ju olla suures koguses (nagu SK väidab) ning teatud juhtudel, vastavate arvutuste hindamisel võiks olla siiski aktsepteeritav ka kollektoreesvoolu lisavee juhtimine? Kas samuti on keelatud uue, rajatava MPS-i vete juhtimine olemasolevasse MPS-i kollektoreesvoolu, sh ka MPS-i laiendamine??

5. Punkti 62 osas jääb selgusetuks, miks on § 50² lg 6 lisavee juhtimise menetluse vastamise tähtajaks jäetud 60 päeva, kui EhS ehitusloa või -teatisestamise menetluses saab puutuva menetluse puhul loa andmiseks pädev asutus anda vastava kooskõlastuse andmise tähtajaks 10 päeva, ehk keskkonnas saab seda pikendada maksimaalselt 30 päevani (mis on mh tavapärane halduspraktika).

6. EhS-is on ehitus- ja kasutusteatisestamise eristamise mõte olnud eristada keerulisemat ehitusloakohustuslikku ja lihtsamat -teatisestamise kohustuslikku ehitamist. Eelnõu kohaselt on ehitusteatisestatud juhtudel ehitusloa taotluse asendajaks (juhul kui pädev asutus peab vajalikuks ehitusloa andmist). Ehitusloa kohustuse kaotamine nii paljudel juhtudel on olulises vastuolus EhS-

s toodud käsitlesele, mille kohaselt on niisutus- ja kuivendussüsteemi rajamine ning samuti selle laiendamine ehitusloa kohustuslikud tegevused. Pigem võiksid sarnaste ehitiste puhul loakohustus ja muud regulatsioonid MaaParS ja EhS osas liikuda sarnasemale käsitlesele.

7. MaaParS kasutusloa ja -teatise menetluses ei ole kooskõlastamist asutustega, kelle seadusest tulenev pädevus on seotud selle tegevusega ega arvamuse avaldamiseks esitamist asutusele või isikule, kelle huve kavandatav tegevus võib mõjutada. Ilmselt tuleks selline regulatsioon eelnõusse lisada, kuna muidu ei teki neil võimalust kasutusele võtmise eelselt ehitusteatise või -loa menetluses esitatud nõudeid kontrollida. Eriti veel väikeobjektide rajamisel, mille korral enne ehitamist teavituskohustust eelnõu kohaselt üldse ei ole.

Sisendi andis teehoiuteenistuse planeerimisosakonna tehnovõrkude üksuse juhataja Tiit Harjak, tiit.harjak@transpordiamet.ee.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Karin Victoria Kuuskemaa-Ivanov
juhataja

Helen Härmson
58531041, Helen.Harmson@transpordiamet.ee